

Vzpomínka na Zdenu Mašínovou: S bratrem Josefem se hádali kvůli Trumpovi

Foto: David Neff, Seznam Zprávy

Zdena Mašínová byla celý život zásadová, což zdědila po svém otci, odbojáři ze skupiny Tři králové.

Nebyla to "jen" mladší sestra bratří Mašíků, kteří se prostříleli z komunistického Československa na Západ. Zdena Mašínová, která zemřela ve věku 92 let, prožila celý svůj život podle zásady, že zlu je nutné se postavit.

Bylo to na podzim 2023. Krátce poté, co Zdena Mašínová oslavila devadesáté narozeniny a nedlouhou po premiéře filmu [Bratři](#), který pojednává o odbojové skupině jejich bratrů Josefa a Ctirada zraje 50. nech. Ve svém pokoji v domově důchodců na okraji Olomouce na mě paní Zdena už čekala. Přinesl jsem jí dodatečně k narozeninám bonboniéru, ona mi nalila kávu, kterou zrovna přinesla v konvici pečovatelka.

Na Zdeně Mašínové bylo poznat, že už na tom zdravotně není dobře, ale humor ani tak neztrácela. "Říkám tady tomu pětihvězdičkový starobinec," smála se. Pochválila film o svých bratrech, líbil se jí. Ale o svém životě se jí napřed moc mluvit nechtělo, netoužila se vracet do minulosti. Zanedlouho se ale přece jen rozpovídala.

Zdena Mašínová neprožila snadný život. Značnou část dětství strávila na různých klinikách, protože měla kvůli nedovyvinutým kloubům vážné postižení nohou, prodělala 16 operací. V pozdějším věku skončila na vozíku, na němž ostatně seděla i ve svém pokoji v domově pro seniory.

Zdena Mašínová

Narodila se 7. listopadu 1933.

Otec byl legionář a člen odbojové skupiny Tři králové.

V červnu 1941 byl dopaden a o rok později popraven.

Její bratři Josef a Ctirad založili odbojovou skupinu proti komunismu.

Na podzim 1953 se spolu s Milanem Paumerem za dramatických okolností doslova prostříleli do Západního Berlína.

Jejich matka a dcera byly kvůli tomu zavřené, matka zemřela ve vězení v červnu 1956 ve věku 49 let.

Zemřela 10. června 2026.

Nechybělo přitom málo, aby její život skončil už v dětském věku. To, když nacisté za okupace dopadli jejího tatínka, člena významné odbojové skupiny Tři králové, a jí reálně hrozilo, že ji také pošlou na smrt. A po únoru 1948 pykala znovu. Za to, že se její bratři postavili komunistickému režimu a prostříleli se na Západ.

I tak zůstala celý život věrná zásadám, v nichž ji rodiče vychovávali. "Kde je zlo, musí se proti němu postavit – i za cenu osobní újmy. Podle toho jsme se celý život chovali," říkala Zdena Mašínová.

Odmítala dokonce převzít významná státní vyznamenání. Nejprve od prezidenta Václava Havla pro její matku Zdenu Mašínovou starší, která zemřela v komunistickém vězení. Vadilo jí také to, že Havel a další disidenti nechali po listopadu 1989 u moci některé komunisty.

A nepřevzala ho ani pro svého otce Josefa Mašína, legionáře a bojovníka proti nacistům. Měl ho propůjčit Miloš Zeman, k jehož "osobě měla celý život velké výhrady".

Otec zásadový, matka bohém

Řád Tomáše Garrigua Masaryka nakonec – trochu paradoxně – převzala až v roce 2023 pro svou osobu od prezidenta Petra Pavla, někdejšího člena KSČ. Zdůvodnila to také tím, že je to ocenění celého třetího odboje.

„Když už země má zvyk tímto způsobem oceňovat určité zásluhy, tak to přijímám. Nicméně pouze za všechny postavy, které se účastnily protikomunistického odboje. Nejen za naši rodinu,“ vysvětlila své rozhodnutí, které dlouho zvažovala. Roli sehrál také Pavlův zásadový přístup k Ukrajině.

Zdena Mašínová se narodila začátkem listopadu 1933 v Praze rodině prvorepublikového důstojníka. Maminka tehdy pracovala jako zeměměřička ve firmě svého otce. Později vzpomínala, jak se její rodiče seznámili v Olomouci, kde byla početná vojenská posádka.

„K mé matce, krásné modrooké blondýnce, se můj otec nejprve několik měsíců ani nepřiblížil. Až když byl přeložen do Prahy, napsal jí krátký dopis s prosbou, jestli by se s ním setkala. V té době ale nebylo možné, aby se mladá dívka z dobré rodiny jen tak courala s nějakým důstojníkem. I tak se má maminka s mým tatínkem setkala. Přijel tehdy z Prahy do Olomouce, představil se a řekl, že nemá zájem o žádné dlouhé známosti, a rovnou se jí zeptal: ‚Slečno, chcete si mě vzít?‘ To byl přesně náš otec!“ Mimochodem, Zdena Mašínová starší jako první žena vystudovala zeměměřičství na ČVUT.

Zdena byla nejmladší ze tří dětí, její bratři byli [známí protikomunističtí bojovníci Josef a Ctirad](#). „Mám pocit, že jsme já a bratr Josef inklinovali spíše k rodině našeho otce, který byl nesmírně zásadový. Naše maminka byla spíše bohém. Po jejím otci Leopoldovi, který byl velmi společenský. Zatímco Ctirad inklinoval se svým uměleckým talentem právě více k matce,“ vyprávěla.

Otcovy oči nad postýlkou

Hned po německé okupaci se otec Josef zapojil do ilegálního odboje. A ze života malé Zdeny prakticky zmizel. „Několikrát nás ale potajmu navštívil. Jednou jsem se dokonce probudila a všimla jsem si, jak od mé postýlky rychle odskočil. Dodnes vidím jeho oči. Hned ráno jsem pak řekla: ‚Byl tady tatíček‘. Ale celá rodina tvrdila, že se mi to jenom zdálo. To abych se náhodou neprorekla, když k nám chodilo gestapo nebo třeba mezi jinými dětmi,“ vzpomínala Zdena.

Dodala, že otec tehdy vedl vážnou řeč s jejím bratrem Ctiradem. „Řekl mu, že už se asi živý nevrátí a aby pomohl naší mamince při výchově Josefa a mě. Ctirad se pak skutečně snažil nahrazovat nám otce, čemuž odpovídal náš vztah k němu,“ řekla. Přitom byl jen o dva roky starší než Josef a o čtyři od Zdeny.

Když byl její otec na jaře 1941 zatčen gestapem, skončila posléze ve vězení také maminka Zdena, ale okupaci na rozdíl od otce Josefa, který byl popraven v červnu 1942, přežila. Bratři Josef a Ctirad měli jít na převýchovu do Německa, malou Zdenu nejspíš kvůli jejímu zdravotnímu hendikepu čekala smrt. Život jí zachránila hospodyně Marie Neubauerová, což byla Němka, která pocházela ze Sudet – a neuměla prý ani slovo česky.

„Rodiče ji vybrali právě proto, abychom se my děti naučily německy. Učily jsme se tehdy ještě anglicky a rusky. Gestapo u nás dělalo téměř každý den prohlídky. Při jednom takovém přepadu poslali naši

maminku do vězení na Pankráci. Hospodyně Marie měla nás děti připravit do transportu. To znamenalo, že by bratři putovali do německé rodiny na převýchovu a já bych patrně skončila v plynové komoře jako postižené dítě," vzpomínala Zdena Mašínová.

Hospodyně ale byla natolik duchapřítomná, že si vzpomněla na babičku Emmu z Olomouce, která mluvila velmi dobře německy. Řekla, že děti německým úřadům nevydá, pokud nebude přítomen někdo z rodiny. „Emma okamžitě přijela do Prahy a gestapákovi řekla, že nás bude vychovávat přísně v německém duchu. Babička pak s námi zůstala až do konce války," říkala Zdena.

Foto: David Neff, Seznam Zprávy

Zdena Mašínová v Památníku tří odbojů v Lošanech.

Několik měsíců na samotce

Po válce žila rodina v Poděbradech, ale po nástupu komunistů byl rodině Mašínových zabaven téměř veškerý majetek a začátkem 50. let se musela rodina přestěhovat do polorozbořeného objektu v obci Činěves na Nymbursku. V letech 1951 až 1953 vystudovala Zdena Mašínová Vyšší zdravotnickou školu v Olomouci. V létě 1953 nastoupila jako laborantka na zdejší krajské hygienické stanici. V té době již byli její bratři plně zapojeni do protikomunistického odboje.

Svou mladší sestru drželi stranou, i když Zdena něco tušila – detaily ale neznala. „Skutečně to dělali velmi konspirativně," říkala. „Kdybych byla v lepším zdravotním stavu, určitě bych ale s bratry spolupracovala." Také o dramatickém útěku svých bratrů do svobodného světa na podzim 1953 se dozvěděla až ve vysílání Rádia Svobodná Evropa.

Josefa a Ctirada komunisté nedopadli, tak se aspoň pomstili na jejich rodině. Ve vězení skončila tehdy dvacetiletá Zdena, její matka i strýc. Zdena strávila několik měsíců na samotce. V zimě, každý den, absolvovala výslech. Ačkoli trpěla vážným zdravotním hendikepem nohou, vodili ji k vyšetřovatelům po schodech se zavázanýma očima.

Na jaře 1954 sice Zdenu propustili, ale Státní bezpečnost ji ještě 11 let bedlivě sledovala. A pracovat mohla pouze jako myčka laboratorního skla. Ještě hůře dopadla její maminka, která se živá na svobodu nevrátila.

I přes její špatný zdravotní stav (onemocněla rakovinou) ji komunisté nechali rok bez pokrývky na betonové podlaze ve vazbě v Ruzyni. V roce 1955 byla ve vykonstruovaném procesu odsouzena na 25 let vězení, přičemž obžaloba požadovala trest smrti. Byla umístěna do tábora nucených prací v Pardubicích, když se ale její špatný zdravotní stav ještě zhoršil, převezli ji do vězeňské nemocnice na pražské Pankráci, kde v červnu 1956 zemřela.

Komunisté odmítli tělo zesnulé Mašínové vydat rodině a nesdělili ani to, kam ho uložili. Dcera Zdena po ostatcích své matky dlouhé roky pátrala. Její úsilí vyvrcholilo v létě 2020, kdy byla na vytipovaném místě na Ďáblickém hřbitově provedena archeologická sonda. V nevelké hloubce se pak skutečně našly ostatky lidských těl. U žádného se ale nepotvrdilo, že by mohlo patřit Zdeně Mašínové starší. Na hřbitově má aspoň pamětní desku.

Skupina bratrů Mašíků

Skupina bratrů Mašíků byla ozbrojená odbojová antikomunistická skupina. V roce 1953 se Josef Mašík mladší s bratrem Ctiradem (Radkem), Milanem Paumerem, Václavem Švédou a Zbyňkem Janatou rozhodli utéci z totalitního Československa. Na Západě chtěli vstoupit do armády USA a bojovat proti komunismu se zbraní v ruce.

V říjnu přešli východoněmecké hranice a po 29 dnech pronásledování východoněmeckou armádou a policií se bratři s Milanem Paumerem dostali do svobodné americké zóny v Západním Berlíně. Václav Švéda a Zbyněk Janata do cíle nedošli, dopadla je východoněmecká Volkspolizei. V roce 1955 je komunistická justice odsoudila i se Ctiborem Novákem k trestu smrti.

Zdroj: [Paměť národa](#)

Setkání s bratry po letech

S bratrem Josefem se poprvé potkala v Kodani v roce 1969, nabídku na emigraci ale nikdy nevyužila. Nechtěla opustit nemocnou babičku Emmu a také svého o 20 let staršího partnera Rudolfa Martina.

Bratr Ctirad zemřel v roce 2011, když mu bylo dvaosmdesát. „Já jsem se do Spojených států poprvé dostala až v roce 1992. To ještě žil i Ctirad. Poznala jsem, co totalitní režimy všechno způsobily. Nejenže rozdělily národy, ale i osobní vztahy. S bratry nám hodně dlouho trvalo, než jsme si porozuměli. Byla jsem šťastná, že mohli žít ve svobodném světě, že nepoznali, co všechno totalitní režim obnášel. Trvalo jim opravdu dlouho, než pochopili, co totalita vlastně znamená. Měli dojem, že jsme ji klidně přijali a žili v ní. Nebyla to samozřejmě pravda,“ vzpomínala.

S bratrem Josefem, kterému je čtyřidevadesát, zůstala v pravidelném kontaktu díky moderním technologiím prakticky až do své smrti. Ale rozdílné názory mezi nimi zůstaly – například na amerického prezidenta Donalda Trumpa.

„To jsme se s Josefem dost pohádali. Stačí se mi na Trumpa jenom podívat, ani nemusí mluvit, a poznám, že je to typ nebezpečného totalitního člověka. Kdyby to šlo, měl by v jakékoli společnosti tyto sklony. Opravdu mi stačí se na něj jenom podívat. Mám tuhle rozpoznávací vlastnost, prý po otci, který také dokázal takhle přechít lidi. Už se mi to v životě dost osvědčilo,“ říkala Zdena.

Své pevné životní zásady, které si odnesla od svého otce, si přenesla i do osobního rozhodnutí nemít nikdy vlastní děti. „Nelituji toho,“ tvrdila. Dokonce se ani nechtěla vdávat, i když to nakonec porušila. „Když ale vidím, co civilizace se společností dělá, nerada bych, aby něco podobného musely zažít mé děti, i když třeba v trochu jiné podobě, než jsem zažila já,“ vysvětlovala své rozhodnutí.

